

Stanisław Koziej

INTERESY NARODOWE

**jako podstawa strategii bezpieczeństwa państwa
oraz kryterium akceptacji strategii sojuszniczych**

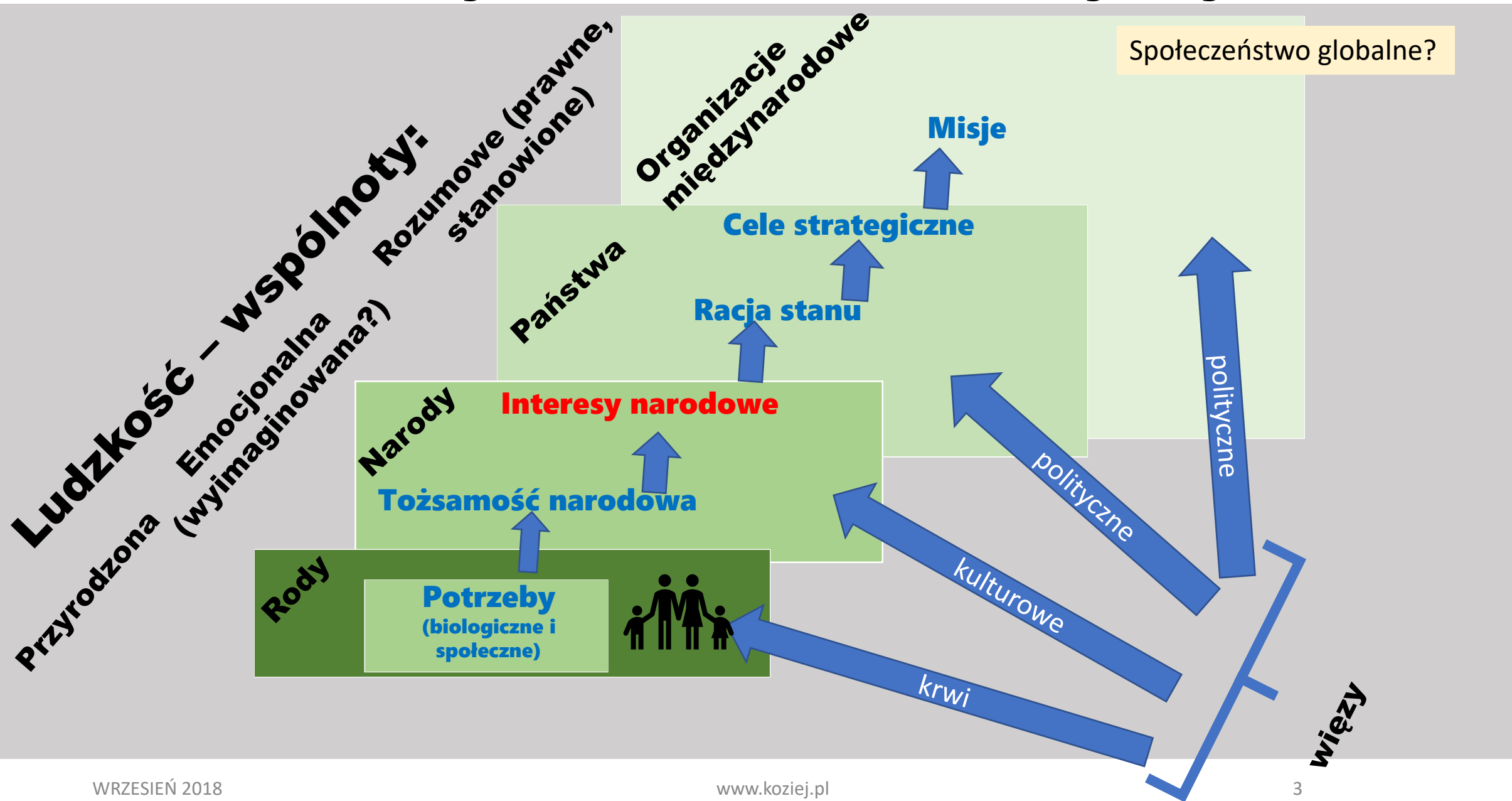
POJĘCIE INTERESÓW PODMIOTU BEZPIECZEŃSTWA

Interesy podmiotu bezpieczeństwa – to zsyntetyzowane oczekiwania podmiotu wobec otoczenia wynikające i kształtowane przez jego tożsamość, wyznawane wartości, historyczny dorobek, tradycje, bieżące potrzeby oraz dążenia i aspiracje przyszłościowe.

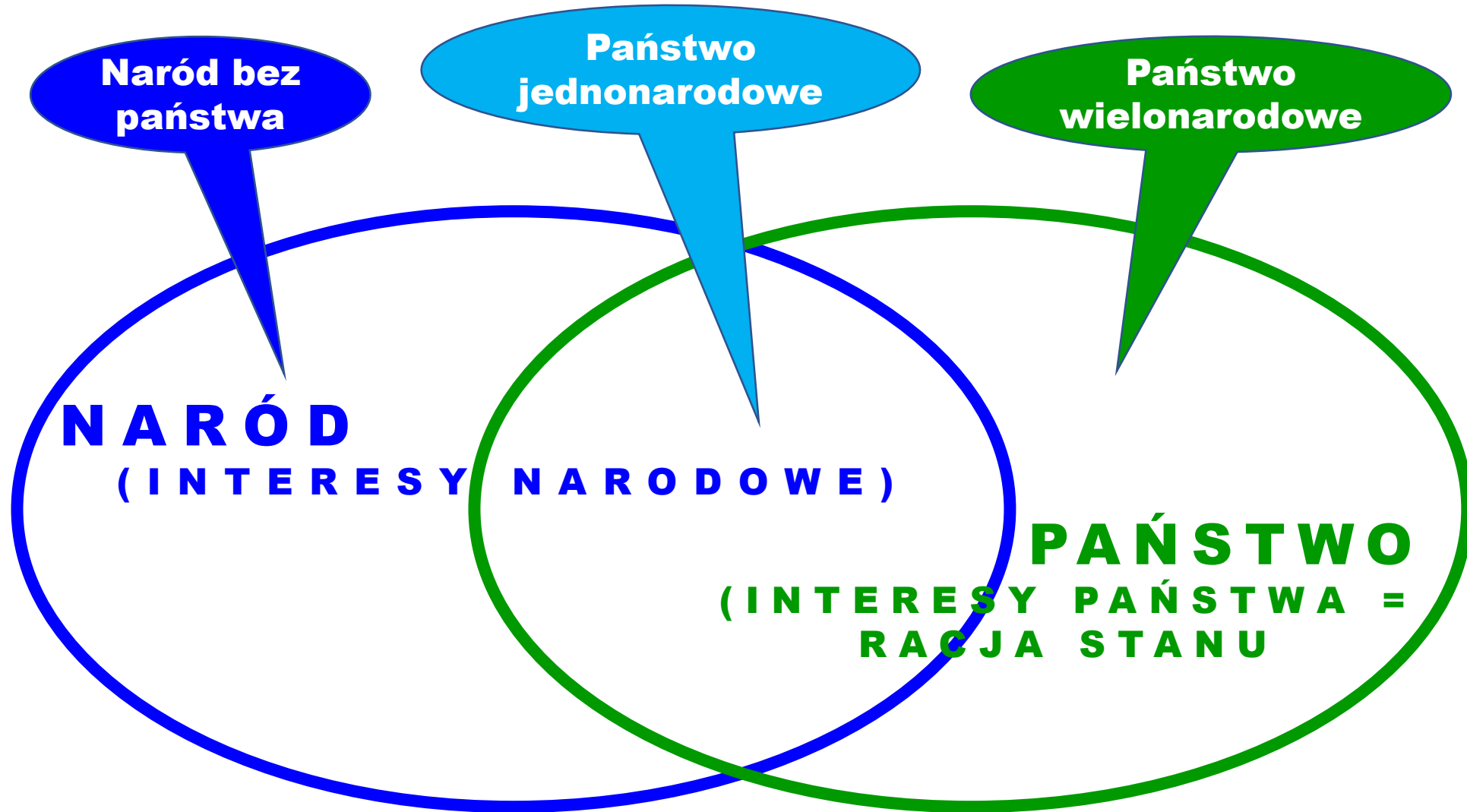
Można wyróżnić interesy żywotne (dotyczące istnienia podmiotu: *być albo nie być?*) i pożądane (związane z jakością owego istnienia, trwania: *jak być?*).

Wg (MINI)SŁOWNIK BBN: Propozycje nowych terminów z dziedziny bezpieczeństwa,
<https://www.bbn.gov.pl/pl/bezpieczenstwo-narodowe/minislownik-bbn-propozy/6035,MINISLOWNIK-BBN-Propozycje-nowych-terminow-z-dziedziny-bezpieczenstwa.html>

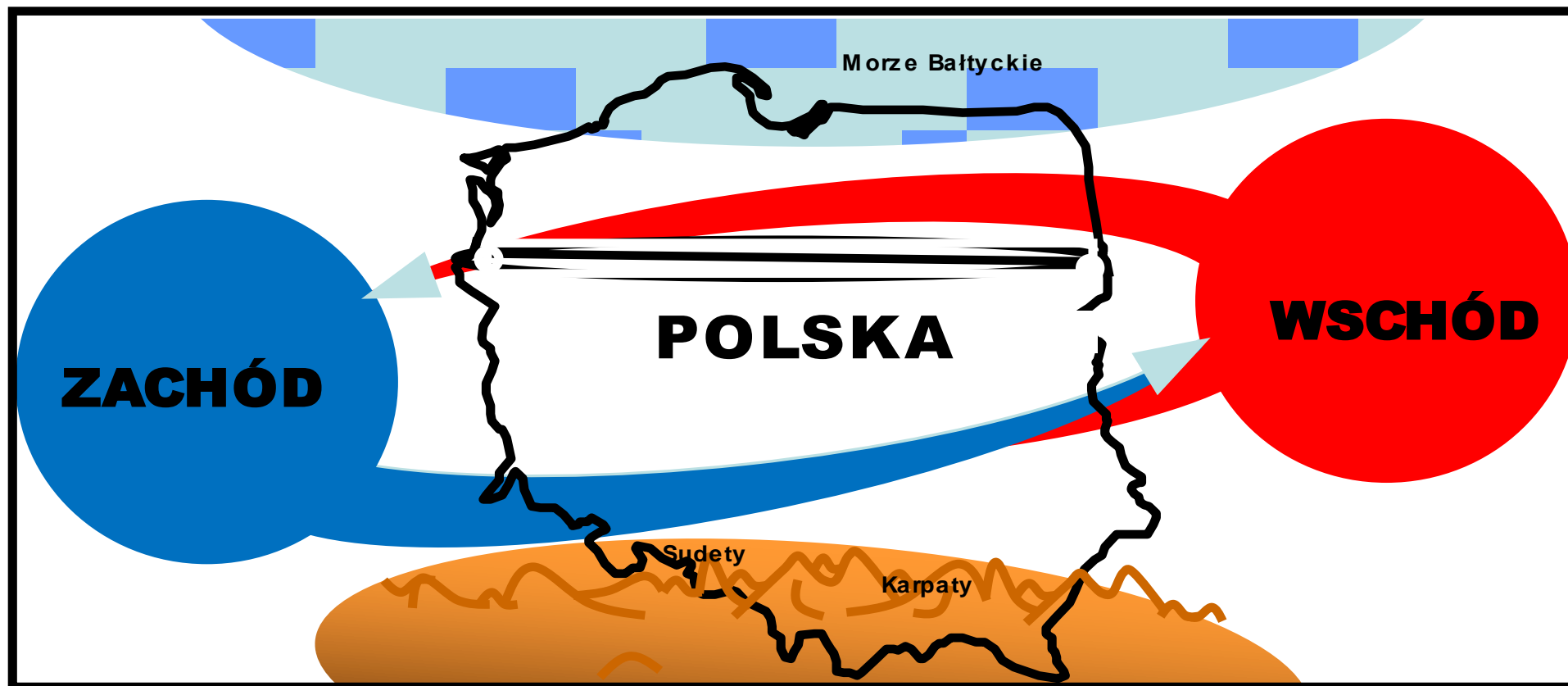
Interesy narodowe na tle historycznym

Interesy narodowe w kontekście narodu i państwa

Interesy narodowe Polski w dziedzinie bezpieczeństwa

Podstawy (determinanty) interesów narodowych

- **Własne doświadczenie historyczne: tożsamość narodowa, tradycje,**
- **Przynależność do cywilizacji zachodniej: wyznawane wartości, ustrój konstytucyjny państwa,**
- **Położenie geostrategiczne: potrzeby (wyzwania, zagrożenia) bezpieczeństwa,**
- **Potencjał strategiczny: aspiracje, dążenia a możliwości i ograniczenia**

Określanie interesów w dziedzinie bezpieczeństwa

- **Metoda agregacji:** synteza szczegółowych wniosków z diagnozy państwa jako podmiotu bezpieczeństwa (historia, tożsamość, wartości, położenie, potencjał...)
- **Metoda dezagregacji:** analiza konstytucyjnych fundamentów i interesów narodowych pod kątem potrzeb bezpieczeństwa

KONSTYTUCYJNE (art. 5.) INTERESY NARODOWE

Rzeczpospolita Polska

- strzeże **niepodległości i nienaruszalności** swojego terytorium,
- zapewnia **wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli,**
- strzeże **dziedzictwa narodowego**
- oraz zapewnia **ochronę środowiska,** kierując się **zasadą zrównoważonego rozwoju.**

Konstytucja jako podstawa definiowania interesów narodowych

art. 5.:

- **PAŃSTWO** *[niepodległość, nienaruszalność terytorium],*
- **OBYWATEL** *[wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli],*
- **POTENCJAŁ NIEMATERIALNY** *[dziedzictwo, kultura],*
- **POTENCJAŁ MATERIALNY** *[gospodarka, środowisko].*

Interesy w dziedzinie bezpieczeństwa:

- **własny potencjał**
- **silne sojusze**
- **wolności i obowiązki obywatela**
- **ochrona obywatela i ludności**
- **bezpieczny rozwój społeczno-gospodarczy**
- **społeczno-gospodarcze wsparcie bezpieczeństwa**

Cele: operacyjne i preparacyjne

Cele strategiczne

- **Cele strategiczne w dziedzinie bezpieczeństwa - to zoperacjonalizowane interesy i misje (określone stosownie do danych warunków, ujęte w określonym czasie i miejscu, z uwzględnieniem zewnętrznych i wewnętrznych potrzeb i możliwości)**
- **Cele operacyjne i preparacyjne – elementy celu strategicznego; dotyczą konkretnego działania i przygotowania**

Misje organizacji

- **Misja** – przeznaczenie: kategoria stworzona (wygenerowana) przez członków danej organizacji
- **Misja organizacji międzynarodowej** (międzypaństwowej – np. NATO, UE) - synteza interesów narodowych państw członkowskich. **Problem: eliminacja sprzecznych interesów**
- **Misja organizacji krajowej** (elementu państwa – np. samorządu, instytucji państwowej lub pozarządowej) – ustalona przez prawo

Propozycja: Misja strategiczna Unii Europejskiej – jako synteza interesów narodowych państw członkowskich

Interesy państw członkowskich i stosunek do nich innych państw (partnerów, sojuszników):

- **Wspólne (akceptowane)** – wszyscy są gotowi uczestniczyć w we wsparciu ich realizacji (ubezpieczane wspólnotowo);
- **Niesprzeczne (tolerowane)** – nikt nie zgłasza wobec nich sprzeciwu, ale też nie deklaruje z góry udziału w zabezpieczeniu ich realizacji (w razie potrzeby – koalicja ad hoc);

Katalog (pakiet)
wspólnych i niesprzecznych interesów państw członkowskich, czyli:
Misja Unii Europejskiej w dziedzinie bezpieczeństwa

-
- **Sprzeczne (odrzucone)** – nie uwzględniane we wspólnej misji bezpieczeństwa.

Relacje między misją UE a interesami narodowymi państw członkowskich

PODSUMOWANIE

Interesy narodowe/racja stanu są podstawą i punktem wyjścia przy formułowaniu własnej strategii bezpieczeństwa oraz głównym kryterium akceptacji koncepcji strategicznych (w tym zwłaszcza misji) bezpieczeństwa sojuszy, których jesteśmy członkiem.

Dziękuję 😊

Wspierasz
też na:
www.koziej.pl
@SKoziej